BÁO CÁO: SỬ DỤNG AI CÓ TRÁCH NHIỆM VÀ ĐẠO ĐỨC TRONG HỌC TẬP

1. Nghiên cứu chính sách về sử dụng AI trong học tập và nghiên cứu

Trong những năm gần đây, nhiều trường đại học tại Việt Nam đã bắt đầu ban hành các hướng dẫn liên quan đến việc sử dụng trí tuệ nhân tạo (AI) trong học tập và nghiên cứu. Đối với bài tập này, em tham khảo các khuyến nghị và hướng dẫn học thuật của Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh cùng một số trường đại học quốc tế.

Các chính sách đều có điểm chung là không cấm sử dụng AI trong học tập, tuy nhiên sinh viên phải sử dụng AI một cách minh bạch, có trách nhiệm và không được xem AI là công cụ thay thế hoàn toàn cho tư duy cá nhân.

Một số nguyên tắc quan trọng được nhấn mạnh:
- Sinh viên được phép sử dụng AI để tìm kiếm ý tưởng, tóm tắt tài liệu, hỗ trợ chỉnh sửa văn bản hoặc gợi ý nội dung.
- Không được sao chép nguyên văn nội dung do AI tạo ra và nộp như sản phẩm hoàn toàn của bản thân.Phải kiểm tra độ chính xác của thông tin do AI cung cấp.
- Cần trích dẫn việc sử dụng AI khi AI có đóng góp đáng kể vào sản phẩm học thuật.
- Người học phải chịu trách nhiệm cuối cùng đối với nội dung được nộp.

Theo quan điểm cá nhân em, đây là cách tiếp cận hợp lý vì AI có thể hỗ trợ quá trình học tập hiệu quả nhưng không thể thay thế khả năng tư duy phản biện, phân tích và sáng tạo của người học.

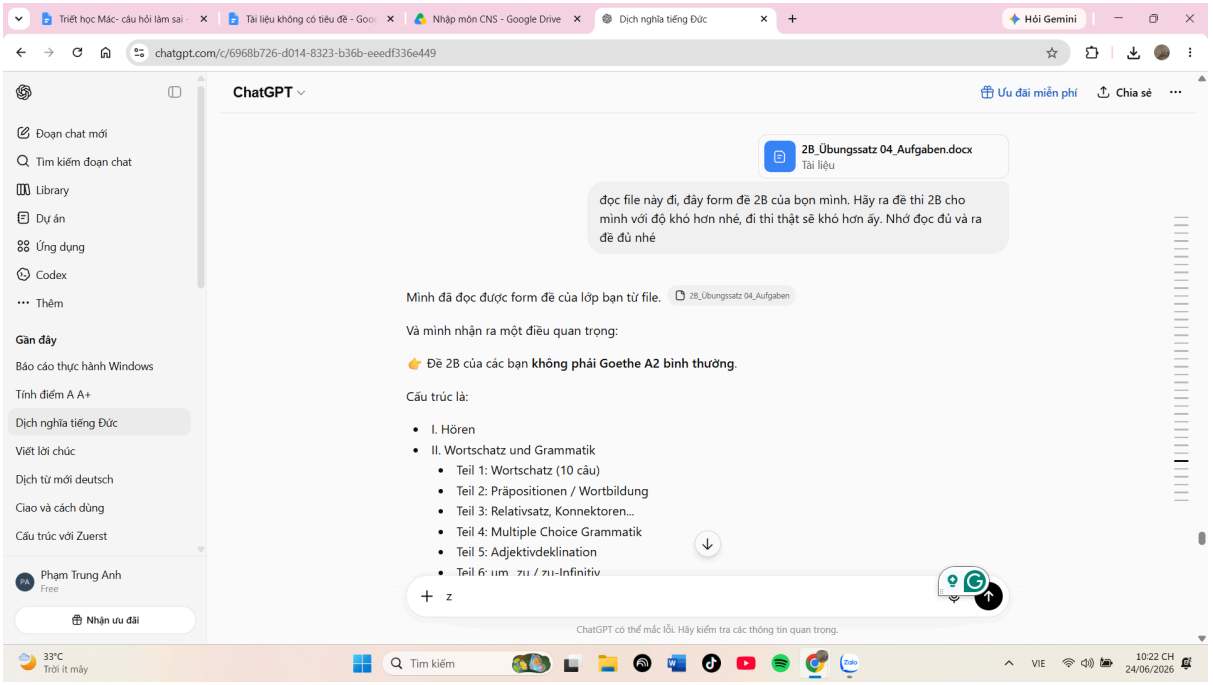
2. Thực hiện nhiệm vụ học tập với sự hỗ trợ của AI

2.1 Nhiệm vụ được lựa chọn

Chuẩn bị bài thuyết trình với chủ đề: **"Vai trò của AI trong việc học ngoại ngữ hiện nay"**

2.2 Các prompt đã sử dụng

Prompt 1:
"Hãy liệt kê những ứng dụng phổ biến của AI trong việc học ngoại ngữ hiện nay."
Prompt 2:
"Hãy đề xuất dàn ý bài thuyết trình 5 phút về vai trò của AI trong học ngoại ngữ dành cho sinh viên đại học."
Ví dụ sau đây là hình ảnh em đã dùng AI để tạo đề ôn tập cho môn mình đang học:

Prompt 3:

"Hãy phân tích ưu điểm và hạn chế của AI đối với người học ngoại ngữ."

Prompt 4:

"Hãy đề xuất một số giải pháp giúp sinh viên sử dụng AI hiệu quả và có trách nhiệm."

2.3 Đầu ra của AI

AI đã cung cấp các nội dung như:

- Hỗ trợ luyện phát âm.
- Tạo bài tập ngữ pháp.
- Kiểm tra lỗi viết.
- Hỗ trợ dịch thuật.
- Cá nhân hóa lộ trình học tập.
- Cung cấp phản hồi nhanh chóng.

Ngoài ra AI cũng đề xuất dàn ý bài thuyết trình gồm phần mở đầu, nội dung chính, ưu điểm, hạn chế và kết luận.

2.4 Đánh giá, chỉnh sửa và tích hợp đầu ra

Sau khi nhận được kết quả từ AI, em không sử dụng nguyên văn mà tiến hành:

- Kiểm tra lại thông tin từ các nguồn học thuật.

- Loại bỏ các ý quá chung chung hoặc trùng lặp.
- Bổ sung ví dụ thực tế từ trải nghiệm học tiếng Đức của bản thân.
- Chỉnh sửa ngôn ngữ để phù hợp với phong cách thuyết trình.
- Sắp xếp lại nội dung theo bố cục logic hơn.

Nhờ quá trình này, sản phẩm cuối cùng vừa tận dụng được khả năng hỗ trợ của AI vừa thể hiện được tư duy và đóng góp cá nhân của người học.

2.5 Minh bạch trong việc sử dụng AI

Trong phần cuối của bài thuyết trình, em ghi chú:

"Công cụ AI ChatGPT được sử dụng để hỗ trợ xây dựng ý tưởng, đề xuất dàn ý và tổng hợp thông tin ban đầu. Toàn bộ nội dung cuối cùng đã được người thực hiện kiểm tra, chỉnh sửa và chịu trách nhiệm."

3. Phân tích các vấn đề đạo đức liên quan đến việc sử dụng AI trong học thuật

3.1 Ranh giới giữa hỗ trợ hợp lý và gian lận học thuật

AI được xem là công cụ hỗ trợ hợp lý khi người học sử dụng để tìm ý tưởng, giải thích kiến thức hoặc hỗ trợ chỉnh sửa nội dung. Tuy nhiên, nếu sinh viên sao chép hoàn toàn nội dung do AI tạo ra và nộp như sản phẩm của bản thân thì đó là hành vi gian lận học thuật.

Điểm khác biệt quan trọng nằm ở mức độ tham gia của người học vào quá trình tư duy và sáng tạo.

3.2 Quyền sở hữu trí tuệ và vấn đề trích dẫn

Nhiều người có xu hướng sử dụng nội dung do AI tạo ra mà không công khai nguồn hỗ trợ. Điều này có thể gây ra các vấn đề về tính minh bạch học thuật.

Vì vậy, sinh viên cần ghi rõ việc sử dụng AI trong trường hợp AI đóng góp đáng kể vào quá trình xây dựng nội dung. Đồng thời cần kiểm tra kỹ các thông tin mà AI cung cấp vì AI có thể tạo ra thông tin sai hoặc nguồn tham khảo không tồn tại.

3.3 Tác động đến quá trình học tập và phát triển kỹ năng

AI giúp tiết kiệm thời gian, nâng cao hiệu quả học tập và hỗ trợ tiếp cận kiến thức nhanh hơn.

Tuy nhiên, nếu quá phụ thuộc vào AI, sinh viên có thể giảm khả năng tư duy phản biện, kỹ năng viết, khả năng nghiên cứu độc lập và năng lực giải quyết vấn đề.

Do đó, AI nên được xem là công cụ hỗ trợ chứ không phải là người thay thế hoàn toàn quá trình học tập.

4. Bộ nguyên tắc cá nhân về sử dụng AI có trách nhiệm

Sau quá trình nghiên cứu, em xây dựng bộ nguyên tắc cá nhân gồm 7 nội dung sau:

1. Chỉ sử dụng AI như công cụ hỗ trợ, không thay thế hoàn toàn tư duy cá nhân.
2. Luôn kiểm tra độ chính xác của thông tin do AI cung cấp trước khi sử dụng.
3. Không sao chép nguyên văn nội dung từ AI để nộp bài.
4. Minh bạch và trung thực trong việc khai báo sử dụng AI.
5. Tôn trọng quyền sở hữu trí tuệ và thực hiện trích dẫn đầy đủ.
6. Kết hợp AI với các nguồn học thuật đáng tin cậy khác.
7. Không sử dụng AI cho các hành vi gian lận trong học tập và nghiên cứu.

5. Infographic: Sử dụng AI có trách nhiệm trong học thuật

Nội dung đề xuất:
TIÊU ĐỀ: ***"SỬ DỤNG AI CÓ TRÁCH NHIỆM TRONG HỌC THUẬT"***
5 NGUYÊN TẮC VÀNG:
1. Hỗ trợ, không thay thế tư duy
2. Kiểm chứng thông tin
3. Không sao chép nguyên văn
4. Minh bạch khi sử dụng AI
5. Tôn trọng quyền sở hữu trí tuệ
- QUY TRÌNH 4 BƯỚC: Sử dụng AI → Kiểm tra → Chỉnh sửa → Trích dẫn
=> **THÔNG ĐIỆP**: "AI là người hỗ trợ học tập, không phải người làm bài thay bạn."

6. Kết luận

AI đang trở thành một công cụ quan trọng trong giáo dục hiện đại. Việc sử dụng AI đúng cách có thể giúp người học nâng cao hiệu quả học tập, tiết kiệm thời gian và tiếp cận kiến thức nhanh hơn. Tuy nhiên, bên cạnh những lợi ích đó cũng tồn tại nhiều vấn đề đạo đức liên

quan đến tính trung thực học thuật, quyền sở hữu trí tuệ và sự phát triển kỹ năng cá nhân. Qua bài tập này, em nhận thấy rằng AI nên được sử dụng như một công cụ hỗ trợ nhằm phát huy năng lực của người học thay vì thay thế hoàn toàn quá trình tư duy. Sử dụng AI có trách nhiệm không chỉ giúp nâng cao chất lượng học tập mà còn góp phần xây dựng môi trường học thuật minh bạch, công bằng và bền vững.

Mẫu poster tham khảo cho bài tập này:

